

Resum

En el context actual de la societat on la ciutat i el seu entorn esdevenen el lloc de residència de dues terceres parts de la població mundial, els transports constitueixen un dels elements clau a solucionar pel seu funcionament. La mobilitat urbana augmenta i es desenvolupa en un àmbit cada vegada més extens entorn de les ciutats.

En aquest escenari el transport col·lectiu té un paper indispensable. Aquest estudi es centra en els seus sistemes i xarxes.

La realització d'aquesta tesina busca elements, solucions i alternatives que ajudin al desenvolupament del planejament territorial i urbanístic de les infraestructures del transport en general, i del transport públic en particular.

A l'estudi es tracten aquelles ciutats que foren pioneres en la construcció de les seves xarxes ferroviàries de transport públic i que actualment ostenten les xarxes més extenses (Londres, Nova York, París, Berlín, Tokio), també apareixen dues ciutats que són una referència habitual per Barcelona per la seva dimensió i nombre d'habitants (Madrid i Milà) i, per últim, altres referències mundials, que constitueixen per diferents motius ciutats que exemplifiquen escenaris particulars de mobilitat (Singapur, Los Angeles i Mèxic).

L'estudi comença amb un comparatiu de les ciutats i els seus entorns metropolitans caracteritzats per les seves àrees i poblacions residents.

Posteriorment, s'estudien les xarxes de transport col·lectiu a través de les seves infraestructures i de les seves dades d'explotació. Es distingeixen els sistemes que usen infraestructures viàries d'aquells que fan servir infraestructures ferroviàries. Tot i això, es tracten en major profunditat les ferroviàries.

El plantejament d'aquest estudi comparatiu és la representació gràfica de les dades utilitzades de forma homogènia i comprensible amb totes les ciutats a la mateixa escala i amb un mateix llenguatge per a facilitar la seva lectura i comparació. S'han utilitzat indicadors simples i fàcilment contrastables amb la representació.

L'estudi comparatiu permet caracteritzar les ciutats i posa de manifest els aspectes destacables de cadascuna d'elles, però també la utilitat relativa que tenen els indicadors comparatius per concloure les justificacions concretes dels resultats aconseguits.

Els motius d'aquests escenaris per les diferents ciutats són molt diversos. La dotació d'infraestructures és una condició necessària però no suficient per l'eficiència d'un sistema de transport públic. A cada regió s'estableix un cert escenari que conjuga l'estructura urbana i la tipologia urbanística amb unes dotacions d'infraestructures de transport determinades.

Per tant, els indicadors que es tracten són una peça del problema de la mobilitat en les grans ciutats però cal un anàlisi més detallat de les característiques i explotació que fan aquestes ciutats de les seves xarxes.

Aquesta primera part amb les seves conclusions dona la pauta per una segona part on es fa aquest estudi més detallat de les xarxes i que finalitza amb un atlas de les infraestructures ferroviàries, ciutat per ciutat.